

Comedia en un acte

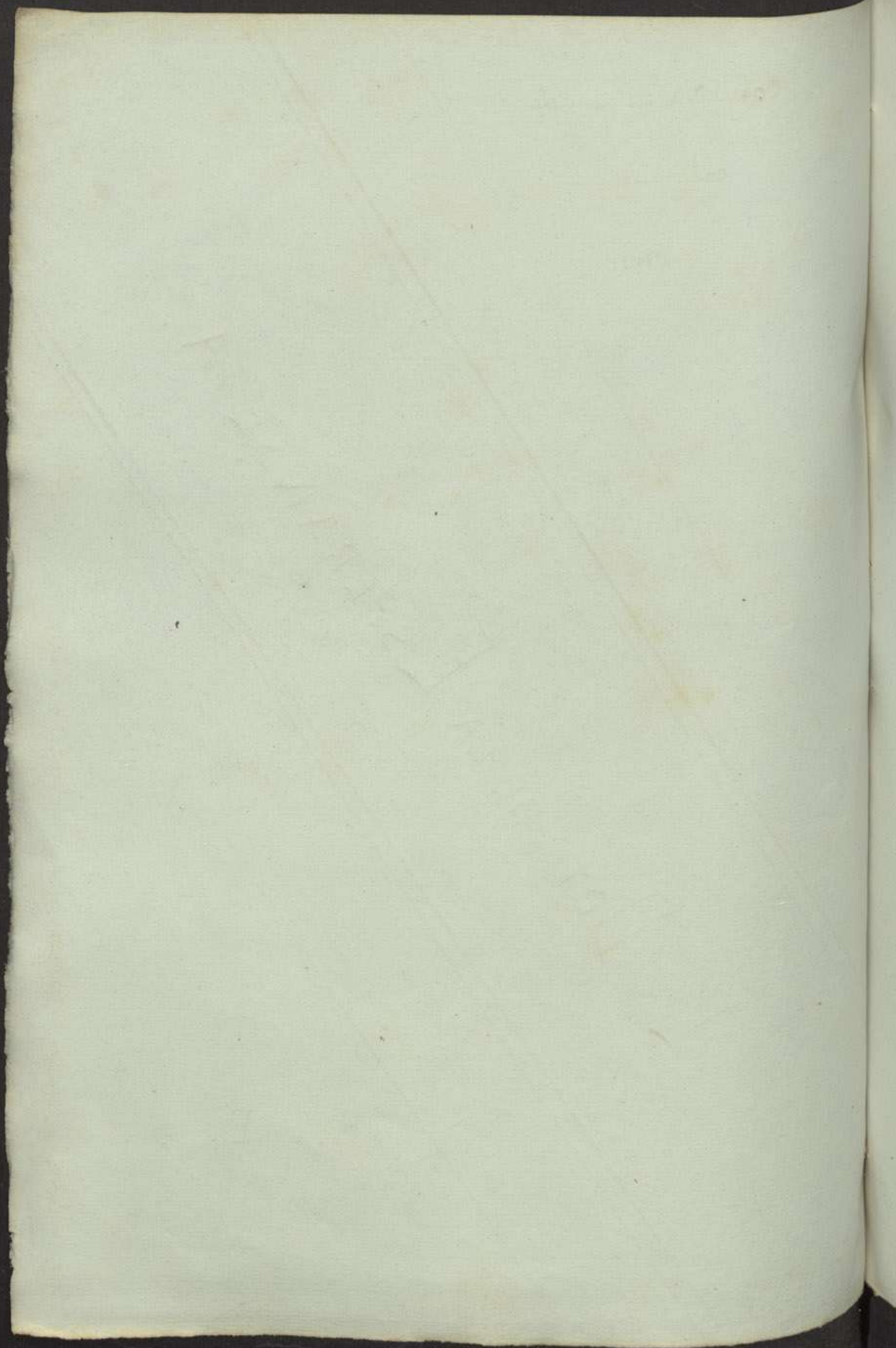
catalans y en

vers

L. Dot DE LA ESPERANSETA.

1027

R. B.

L' dot de la Esperanza.

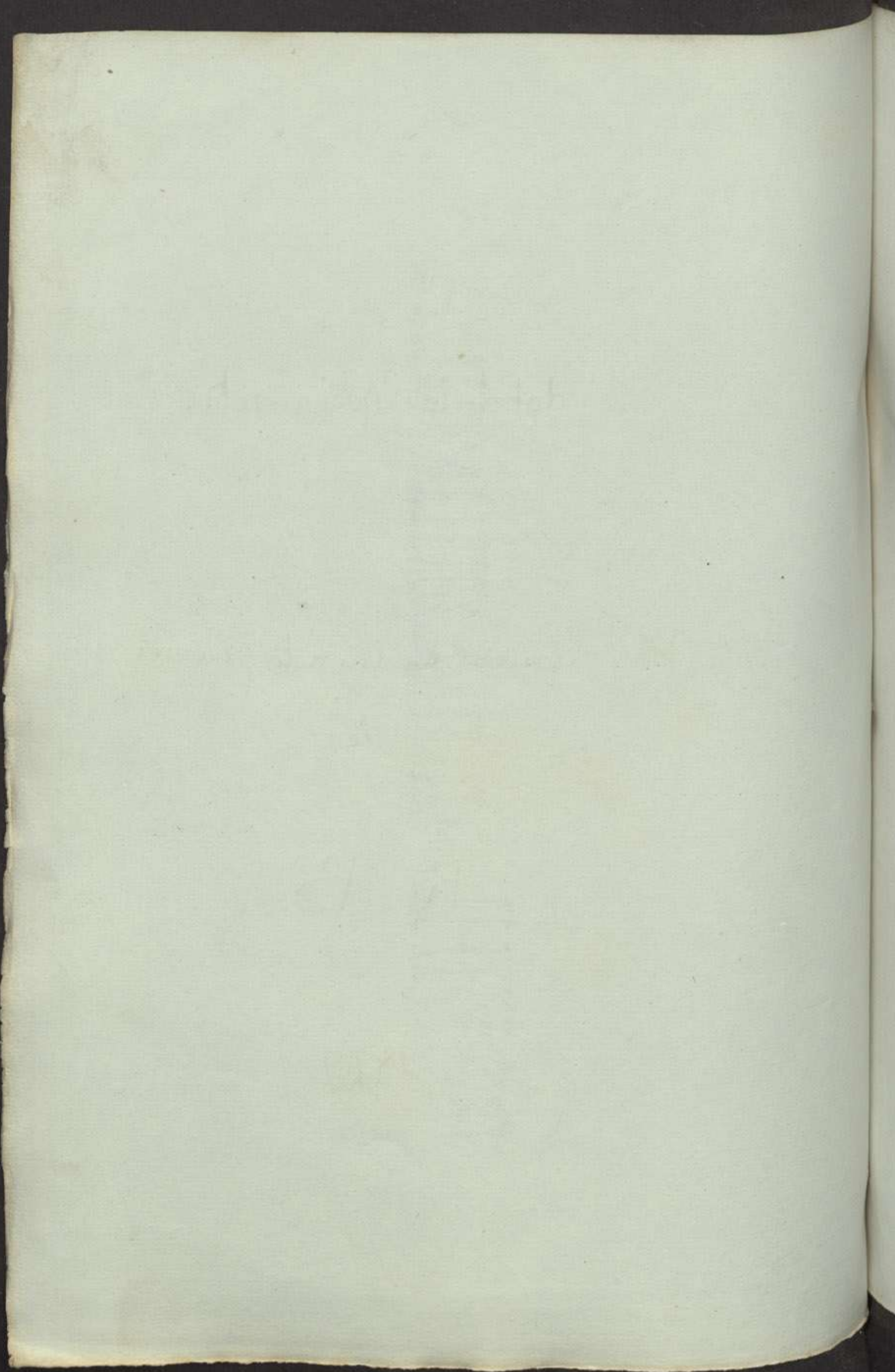
=

comedia en un acte y en vers

de

R. B.

1869

Personas.

=

D^a Gertrudis:

.. Esperanza:

D.. Anton.

.. Jaime.

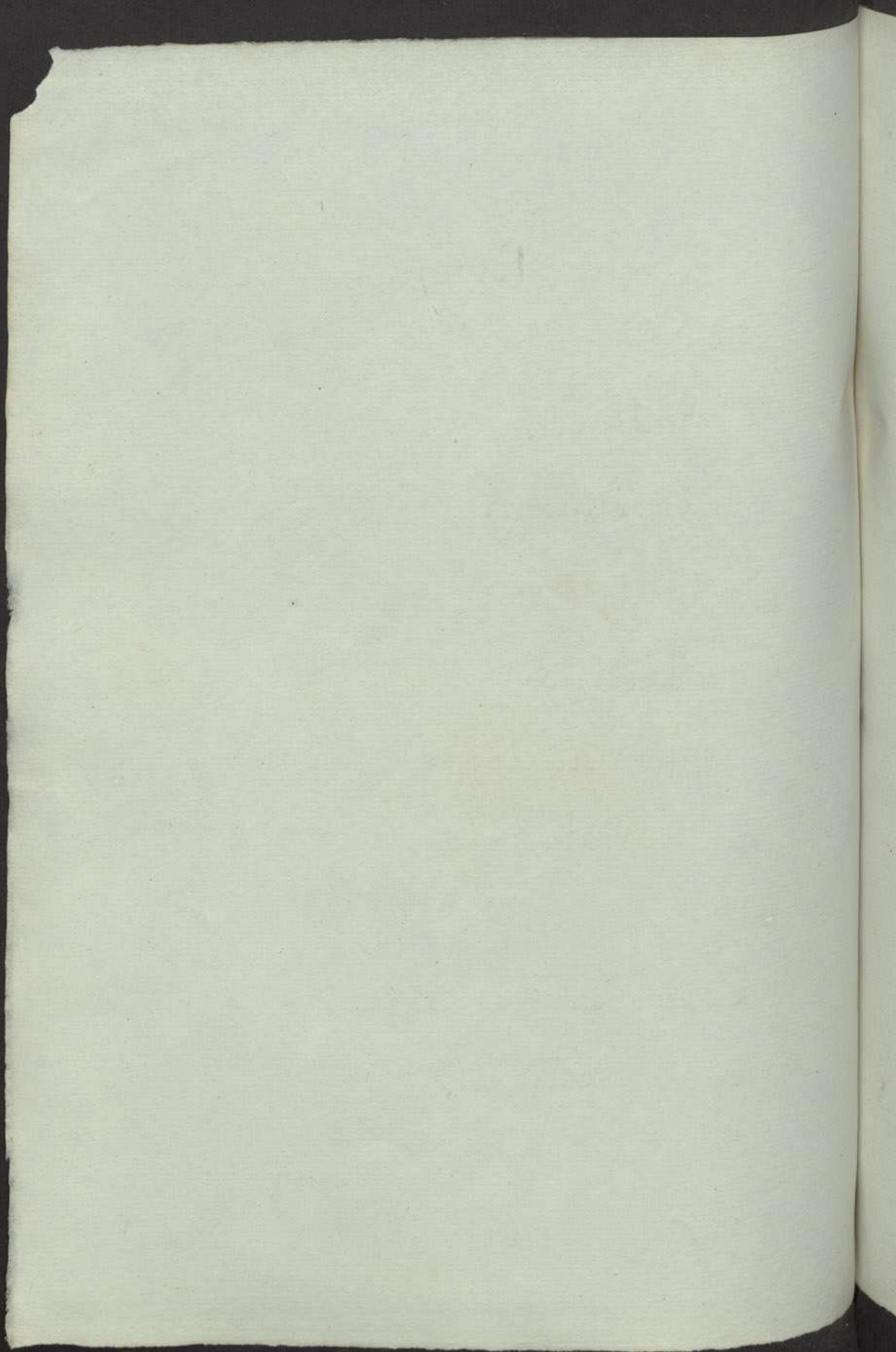
.. Fernando.

m. eriat.

L' accio en Barcelona.

epoca actual.

1869.

Acte iuich.

Sala taula escriptori, cadira
portas laterals y al foro.

Escena 1^a

Esperanza, Fernando.

Esperanza, aiçò và mal
Aiçò no vol lo meu pare,
y a menos d'un contratemps,
antes de vuit dias soch -

Per. La dona d' un animal.

Es. Fernando, tu no tens dret
perque així puguis tractar,
y no es perque no ho siga,
sino que no es regular
que sent cònsul, y ademés
secretari del meu pare
insultis al que va a ser
mon dueny y ton principal.

Per. Y has arribat a pensar
demià mateix me n' mirè-

Es. Y que faràs quant no tinguis
ni casa ni empleo, ni -

Per. Parlaré mal del govern
qui es l' deber principal

141
de tot honorat eipenyol
quant se te de colocar.

(pauze)

Conque t' casas?

Ep

Si, demà.

mos tiravant trona avall.

Je

Y ja te l'has mirat be?

Emp.

figurat si l'he mirat.

Je

Y no trovas qui es mussol.

Em

De mon que s'avisarà.

Je

Mira qui es bentant grosse

Em.

Ja l'auirém a primant.

després que donantli exemples

inolt prompte s'civilizarà

Je.

Pero tu...?

Es. El pare ho vol
fer si er mer vell que cap palma
Es. Abigo' no es falta.

fer. Es sobra.

Esp. Donchs per pò jo'l vull sobra.

fer. Ja etu ben filla de ton pare.

Esp. Jo crech que may ho te negat.

fer. Lo dinè, sols lo dinè.

Esp. No mi agrada anà a fiar.

fer. Vitar resolta?

Es. Resolta.

fer. Y te'l estimas?

Esp. Es clar.

fer. pero'l amor que jo t' tuch.

Es. Sense cap cèntim.

fer

Veritat.

142

pero no tinc cap mes falta
E aquesta es la principal.
Y després de tot fent unido
te ni has recordat molt tant.
Si diguessis a ni al pare
jo la vull...

fer.

Se'm negava?

E

Y esclà home, jo soch rica,
tinc un milló.

fer.

Veritat

ja veig que in daria un charco--
pero ab tot ho dech probar--
Jo't vull molt.

Exp.

(Flàntima in dona.

y ei molt quapo, ben plantat,
cent voltes mei que D. Gauru

fer. Que pensas? digas?

Exp. Veiran.

penso, que no penso rei
mei que lo qui eita passant.

fer. Esperaura, ete ambiciosa

Exp. Fernando... hai vingut molt tant

fer. Pero si arribes a temps -
y al teu pare demanant
ab la Magrimala ah ulls
que seri jo un desgraciât
si no m dona lo teu cor
que per mi eita palpitant -
Ei. Ahô no vull que li diguis.

tu enjinyat feli promesa
 que tu podràs heredar.
 que teu oncle que son rich,
 y un cusi qui es à ultramar.
 pero jo ves te prometo...
 ab lo meu dot... pots contar
 si acàs lo pare te 'l dona,
 sino de que m mantindràs?
 Esperanza, l'cor me diu,
 que jo sortirè triumfat.
 que no veus que 'l meu amor
 es pitjò que cap volcan?
 si m caso ab tu tindràs ditpa
 y en cambi tu m donaràs
 la felicitat eterna

fer.

l'ideal que jo he somniat.
Di. Jo crech que sempre somniar.
Fer. pero ave ni he despertat.

Escena 2^a

Dit. Anton D. Gaurme.

Ant. Fernando - que ja t. escrivit
la contesta de la carta!

Fer. Ah. no, no l'he comensat.

Ant. Home, ni agrada la calma.
mira Fernando, Fernando
qui aixo ja passa de ratlla.
Com es qui aixo me contesta?

Fer. Abdior, ara ni treu de casa.

mer nullo qui aipi ni alhorro
lo se dimissio.)

Abil.

Esperanza,
que buscar eu aquest' hora
al escriptori?

E

Jo, pare?

Venia, perque'l fernando
me dongueri pape de carta
y que in trempes una ploma--

Per.

(De gauzo.) Com voste mana
qui escriqui ab la ploma d'oca...

Chi.

y esclà.

Per

Cubreipsis, D. Gaume.

(Perque no s'ha tret
lo sombrevo)

Jau. Teus valio, noy,

Ant. Ep! tu calla!
trayentse!

que saps que quant aqui soch
ningu ni cupeta la basa.
- Esperaura, com estas?

Ep. Jo molt bé.

Ant. Sabs que'l contracta
ha de firmarse demà.

Ep. Si creus que veí meí hi falta.

Ant. No.

Jau. (molt sed.)

Si.

Ant. Com? si no t'explicar.

Jau. La paga,

Ep. que diu?

Gau. La paga.

Lo dot, abans de que m'casi
vull tenirlo a la butxaca.
tracte es tracte.

• Per (Parla poch.

pero parlant toca a l'anima.)

Ant. Don Gaume 'l promei promei,
jo li he donat la paraula
un millio ab efectiu.

Gau. Intament, ab or i plata.

Ant. per sa part voste' la dota
al doble.

Gau. sense recansa.

Ja li he dit que jo soch home

que gasta poca paraula.
Aut. Vostè serà molt ditxós

perque lo qui es la esperansa
ei mi ni esta mal lo dirlo
pero ab ella te---

Jau. Una allaja.

Si, si; con tal gasti poch
y governi bé la casa,
y no tingui cap visita,
y parli'l menos possible
com faig jo, crequi que m' basta

Aut. Lo plan de vostè es sensat.

y si segueixen la marcha
ab molt poch temps se veuran
la fortuna duplicada.

jo' aquí hont me veu vorté,
 de jove era un tarumbana
 aficionat à las festas
 al joch, y altres noyadas,
 fin vaig età enamorat!
 pero s' và muri'l meu pare
 y jo vaig quedar al frente
 en di, cuidarm de la casa,
 y aquí s' varem acabà
 las mevas calaveradas.

vaig dedicarme al negoci
 ab tant afany ab tal ansia,
 que no pensaba en res més
 que en los llibres y la caixa.
 e llavors và comensà

a Espanya la guerra infausta
de germans contra germans
pero per mi va se guerra.

Al. Don Gaume, quina niua
quin modo de fe contractar!

Avuy l'arros per lo rus.

l'endemia blat per los altres

jo reuse ser sabate

tambe lo venia sabatar

trompetas fuells, cartuchos,

butxens, bombos, pitos flautas

tot pagat be, bitllo, bitllo,

ab monedas d'or y plata.

jo lo vaig da las provisiones

- y pot conta com anaban.

perque ei viit, no li ha po di
 quant apreta la carpanta
 y mecos quant nu se troba
 feut la guerra a la montanya.
 per lo tant no li ha que dir
 si va habè o no ganancias.
 per mi era aiyo la Merica
 Cuba, Ciempuegos y Habana.
 Pero va acabà la guerra
 ab lo tractat de Vergara
 y se m'acabà l filon
 que jo tranquil esplotaba
 Malaguanyat!

Gen.
 Oct.

Ya no pot di!

creume que in costà fin llàgrima

perque si la guerra dura
trenta anys mes---

Fernando - Si... (pobre Espanya)

cont. Mei per pò en aquesta hora
sode mei vich que'l bandi
de França.

Escena 3^a

Diti D: Gertrudis.

Ger. Be, molt bi, mà sobre mà
y vinga parla que parla
vo esteu aqui tots junts
ab aquesta gran catxassa?
cont que vols di!

Ger

Dei, que t' bellugui,
 que no sab, qui han de casarse
 y que, te de preparar...
 - Bon dia tingui D. Jaume.
 (saluantlo molt
 cariunya)

Jau

Servidor. ...

Ger.

(El molt aigut,
 ja l' domarà l' Esperanza.)
 Woya, vènteu allà diu
 que fà rato que li fa falta,
 perquè la modista espera
 per emprovar-te la falda.

Er.

Senyors ab lo seu permís...

Per Addeu noya,
Aut. Liuta Esperanza.

Tau . repeteyo!

Per.

(rech)

(Novio mes bestia

no l' na produit Espanya.

Escena 4^a.

Dit, meus Esperanza.

Per. Deu meu si no fos per mi
que seria aquesta casa.

Aut. Jo crech que vivriam tot
ab la vida regalada.

Tent. Es a di que jo reganyo?

chit. No dona, si no reganyas

Jer. qui reganyo? ca. si li pega

Jer. Es molta, molta desgracia

Ya veuràs, vima fernando,
prest y corra seus tardaura

à encarregà à la Criolla

mitja lliura ben pesada

de carmelos, puer que'm toca

fent la boda projectada

obsequiar als amichs meus

als d'ells y als de la Esperanza.

Jer. Lo menos van a sortir

à carmelo y mitj per barba.

Jer. Es precís, aquestas cosas...

las fas bé à no las fassar,

Jer. Vaig corrent.
Ant. torna aviat.
per acabà aquella carta.

Escena 5:

Dits. meus fernando y Antonio.

Jer. Es precis que passiem compta
com que vostè es un home
que may obra los seus llavis
mes qui aïpi, de sol a sol.
si acà, y aïpò encara
tant sols per dir si o no
jo necessito tenir
ab vostè una explicació

antes de da la esperansa
com qui diu a cualsevol.

Jau. Gentrudi voste dispensi,
loch Don Gaume furriols,
—que voste ja eta enterada
viudo, rich y cincuanton.

Molt guapo, molt elegant
sense ferme cap favor

Jau. No, de guapo no n te res!

Jau. Si senyora.

Jau. No senyò!

Jau. Senyora, li dich que si

Jau. D. Gaume, li dich que no!

Jau. Doncas voste s'ha tallat,
y perdori la expressio.

Gen. Parlém primer de la vida
que à la filla del meu cor
li darà quant sigui seva.

Ja Vida, cap.

Gen Ah no?

Gen No, no.

Senyora, jo tinc la meua
y al donar-la...ca! jo t'hech
Gen Li que vostè no m'comprent.
Jo li preguntó, que...com
tractarà à la Esperanza

Ja.

ah!

veurà, del mateix tenor
que tractava à la difunta.
que és el sistema millor.

Qu. Pero quin sistema es?

Ja. Ha'l sabrà diutro molt poch.

A casa sols i acostuma

seguir en tot lo meu vot.

per exemple, si tuich garric

jà se sab, meija tot hom.

Si etich desgarnat dejuni

per que dejuni faig jo.

Si jo dormo, dorm la dona,

si jo vetllo ningú dorm.

y ella qui es ma companyera
de treball, y discussions

si no dormo, estar desperta

ni que sigui un mes o dos,

y no surtirà al carrè

ni eu finestra ni eu balcò
y si no surto ai passetj
ni al hivern a pendre l' sol
ella no s' mourrà de casa
contemplant al seu espos.

Jer. Donchs jo t' que vull qu' ella mani.

Fa. Aquí hi faciàg oposissio.

l' altre may se và queixa
de tenir-ne sempre aprop.

y và se molt bona dona.

Jer. Và se temps casat.

Fa. Ah! no.

Un mer perqui pera qui
y seu và anà al altre mon.

Je plena de gunt?

Ja.

Ca! de rabia.

152

Pero in vâ donâ un traitorn!

Ja

To vull que la noya manî.

Ja

L'Esperanza?

Ja

Si seuyò.

y ella manantlo y mimantlo

y estimantlo ab molt amor

farà que vortè tramudi

aquet geni tant furios.

perque l'home's domestica--

Y qual vâ passà al cbuton.

Ja

Donchs no vull que in domestiquin.

Ja

cbuyò de di que no ho vol--

Ja

si dich que no!

Ja

Yo so terca!

Ja. Donchs jo terco y enfado's
y capar si tant ni aprura
qui al darvos la benedicio'
soch capar de fe que's mori
dalt del alta' d' un traictorn,

Gen Donchs jo li nego la filla

Ja que's ali oli?

Gen Ronnyos!

testarut, melodramatic!

Ja. Obipi si que no se jo
com la paraula interpreti.

Gen Com vulga, et dios!

Ja Adios!

(gentry's sense in-
conodade)

153

Ja. Douchs quant le dona s'empenji
en aipe carme la ven,
ab una vara de freipa
li tuch de treuve la pell.

Escena 9.

Taime Anton.

=

Ja. Los dos termin que parla
Ant ab molt gut l'ecoltari.

Ja. Din la esposa de vosti
qui a mi' m vol domesticà.
y encara que jo tuch alma
no ho tolero, ja ni' entent!
perquè jo . . .

Chut: si jà ò comprent
al ùltim hi pert la calma.
Ha parlat la meua dona,
y creguim que fora estrany
que no parles sense fe dony.
sempre canta y may entona.

Ja Dueno. pe'l mateix jà sab,
si es que tractam de casarme
per després domesticarme...
treurà las ungles l'gat.
La noya... jà la amancirè
mer la de vortè er maduwa
D. Chuton y no te cura.

Chut Y a mi mi ho conta vortè?
Ja Me n vaiig que jà son las dor.

terintlo per protecto
quedo curat de la po
D, abulon?

(saluant)

Adios!

Adios!

(ben van les des)

Escena 6^a

Fernando.

=

Per wo hi ha ningui ja ni agrada.
D. Ganne seu va, nullo!
Veuvein ni aquet velleco
ni eborria la jugada.

Jo dech enterarlo p rest
del amor qui aqui al cor sento.
y al sentir lo meu lamento
nos casam y esta tot llest.

Escena 17^a

Juan Antonio.

Juan. Hala! qui ha encarregat
ls carrucos?

Juan. Si senyo!

Juan. y bantarant?

Juan. que se jo!

Com! que no ho ha meditat?
no zereim disset?

Jer.

Alí. sí.

Ant. Per pò trier pò d' un eufit.

Jer. De veras!

Ant. Lo qu' nas sentit.

Jer. Jo també ni ho crech així.

Ant. Pero ab tot deipenho està..

Jer. parlem del negoci urgent.

Ant. Negoci bo?

Jer. pe'l present.

Ant. Donchs comensat à explicar.

qui te que ferlo?

Jer. qui? jo.

Ant. tu'l faràs! y alont?

Jer. Aquí.

Ant. y darà molt profit?

Yer Si.
Ant. Necesar fondoos?

Yer. No.

Ant. Donchs ja in tems eucaparrat.
Explicat d' una vegada.

Yer. Onche, la calaverade
es qui etich enamorat.

Ant. Tu enamorat? no ho crech pas!

Yer. Donchs crequim li dich de bo.
Ant. Y de quin dot?

Yer. D' un nullo!

Ant. Y vob di que l' obtindras?

Yer. Soch un naufrach que navega
y si be a ri al port i ofega...
wasant...

Ant. Si. te salvaras!

La noya 7 vol

Jer. oli. si tal.

Ant. Y ella te pare?

Jer. Esquilat.

pero com que li he ocultat. --
que fos pobre

Ant. No esta mal.

Jer. Mei ara l voldria veure
y ferli una confessio. . .

Ant. No tonto, aiyo si que no.

si cantar no la pot cura.

si no tem una pesseta

com vols qui aquet sant baro'
se defansi del millio?

hai de cavila una treta.

Jer. Pero com?

Out. (Dissimula.)

pero treballa ab malicia
ya la ocaasio mes propicia.
Copa!

Jer. que vol dir?

Out. Copa!

Jer. Com?

Out. No entens la paraula?

Jer. Joeh molt diu.

Out. - posat al foeh.

Copa, ferraudo en'l joeh
es emportarse'n la taula.
Ab'l pare, ja tem segi
qui aixo no li agradava,

pero il que ten de bursa
prime tu, y sempre tu.

pensa que es un consell meu-
lo nullo que il pare ti
es eora qui a tu t convè

donchs procura festiu teu.

4
fer.

y veu abans preterua
ver. demanarti la noya.

Chut

ai noll? no signis baboya.
que t evens que te la daria?

Supossem qui tu has omplert
ab lo teu festiu accent

lo canor y enteriment
d'aquell angetet, complert.

y fas passos, la cuertio

qui al seu para la demanar
y esclà que sense cap ganes
al punt te dirà que no!

No tontu, robar la noya
fer que no entengui la gent.

Per Hi haurà encandol
Cbut Ignocent!

La cuertió es lo dot, baboya.

Com tot hom, la cosa es clara,
sabrà lo qu'ha necessit--
ella no troba marit
ni per un ull de la cara.
y encare que senti pena,
tindrà'l pare de burcarte,
y per favor, suplicante,

que carreguï ab la neua.

Aquesta es l'ordre del dia.

fer. Donchs jo la duré endevant.

Ant Per un medi molt semblant
me vaig casà jo ab ta tia.

Jo anaba llavors tronat,

la veig y dich: no s'escapa.

ella era rica y molt guapa...

fer. Guapa era? com ha cambiat!

Ant. Los anys. pero tira al dret.

fer. tuch ercupul

Ant. quiet, criatura!

Així t'heus la ventura

per darla a un altre? simpst!

fer. Venrà donchs, si se jermania

nos pogués facilità
la casa de Sarrià - -

Ant Ho farà de bona gana.

perque, veuràn, jo t' daré
dos ratllas y desseguida.

honne, un milló en la vida

per un que sigui solte.

Per pero vorté made veni

ab la Esperanza al devant.

Ant y ara qui estàn des variayant.

Sabs que l' dos quidem aquí

per la boda.

Per Si no s' casa

fin denia. que vinguí avuy

An Venus, te dich que no ho vuy,

cuidado si ni ete beut asa.

fer. Si venen Noste y la noya
se completaban las glorias

Aut. Vaya no etichi per caborias

fer donchs deipi veni la noya.

Aut. De veuran, ja ni parlarem
ava la carta escriure --

fer y la noya --? Lidivi..

Aut Si dire -- --

y los dos t'acompanyarem.

seuri

Escena 8.^a

Anton.

Aut. Qui sera aquest pobre pare

al qual intenta donar
un charco tan culminante
estridente colossal.

Carí qui en aquest moment
seuets haberve embolicat
ab la intriga que a la noya
lo enamorat vol robar.

chy pare, que ni ets de tonto
mentres tranquil deu estar

un ancell entra a la viuya
per no deiparte ni un gra.

pero eu fi sempre a ni als tontos
quanquam los espabilats.

tindre un rebot millonari.

- per forza - l' dech ajudar.

Escena 9.

D. Anton Fernando Esperanza

Es. En Fernando diu que m'evida

Ant. Si, y penso que aquest truhan
ja t'haurà esposat lo plan
que'l farà cambia de vida.

Es. Així no diu.

Ant.

(Donant la cante qui he escrit

à Fernando)

D'el casament

m'ha parlat ab tal desfici

que n'arta faig'l sacrifici

Es. Es di que vostè li consent?

Com qu'ell es pobre tenia
que vorté no ho aprober

Ant Si d'una pobre's tractés
ja niay li consentiria,
pero ab un milló de dot
já no podria tenir apuros.

Es. Conque

Ant Cinquanta mil duros.

Es. Vaya!

Ant A ni a ni ni ho deuantot.

Es Ma no crech.

Per Es clà.

Ant. So l'hi enseyot lo camí

perqui trobés il milló.

Es Soy pare, que n'es de bo.

(abramantlo)

Pero ja ho sab la mania?

clout
Ella d' aiyo no u sab res,
perque tenint la mania
que te ab il roy, cridaria,
y aiyin, que cridi despres.

Per. Be, voste la cal mara!

Cap. Mes facil es que renegui.
ya mi mi ho fassi paga

Per No tingas cap po y audendo

En qui ab la mare m capfico.

clout
Ho t' aurosi y suplico
que vagis ab en fernando!

Idy. No tinch donchu que replica.

Per Onde no seré gemr topu.

ni lia dit que copéi dondu copu

Aut Veyam ni sabràin copà.

Per Ya comensa a entendre 'l joch.

Aut (acompanyant los fins a la
porta)

No t' alabis, pues soci jo
l' que t' fa guanyar 'l millo

Per Adios oncle.

Aut. Adios, ne vot.

Escena 10.

D. Anton

(que baja content y satisfecho)

Aut. Lo millio ha guanyat de pressa
usant d' enredo y tramoya

per supicent que la noya
també serà bona peça

(rient)

son pare diu que no vol
que's casin, y ells dos i entenen,
ay quinon gamar nu benan
de viurem d'aquell mussol.

O
Escena II.

Anton Gertrudis.

Jer tu Anton, hont es la noya
que no la veig per en lloch?

Ant Ha mirat beube'l seu cuarto?

Jer. Si.

Ant y la sala?

Jer ~~tan~~ també!

Ant. Y al saló?

Jer Eixà, dona

Ant Y al menjador?

Jer Ver beneit!

No t'estic que en tota la casa

la no buscada y no s' trova.

Ant. Puer regu que si no es diu
es qui naurà sortit a fora.

Jer Y qui li ha donat permís?

Ant Jo.

Jer Ment.

Ant No mento, dona.

Jer Es que aquí no ets ningú.

Ant. No?

163

Et di que no sò l teu nome?

Jen no pas per manar.

Out. Donchs sento

no poguè de fer men.

Jen. parla.

Out Vull de que si fos possible.

Jen que?

Out. Avuy deiyaba de ser ho.

Jen No tindrè jo tanta sort.

Outy Deu! perque in vaig casà!

Out. Y jo perque ni he casat?
perque?

Jen. Per pescar me'l dot.

Out. Vaig se un tonto!

Jen. Y no has cambiat.

Ant. Ni canbiarè, t'ho promèt,
y no mes per teni 'l gust
de que rabilis.

Ger. No rochi gos!

Ant. Puer pateixas hidrofobia
crònica.

Ger. Si fos ben cert
de debò π mossegaria

Ant. No m'ho jurat que ja ho crech.

Ger. Deu Etern, y quin marit!

Ant. Deu Etern, quina nullè!

t' un per un canto l'altre

per l'altre i arriban de

mal humor. pausa.

Ger. No m' dirà 'l senyo perquè

la esperanza se i ha anat?

Ant. Et nat ab lo seu cusi
à ferli un favor molt grau.

Ju. Un favor?

Ant. De tomo y lomo,
que ell ja m ho agratirà.
tu recordaràs esposa
lo que bame fi per casaus.

Ju. Sempre me n recordarè:
de casa m vaig escapà.

Ant. Puer fernando te un negoci
com el nostre entre las mans.
roba à la noya qui es rica,
perque ella i deixà robà
à fi de que l para luego

si 'l seu honor vol guarda
te d' accedi al casament
a la força o be de grat.
Et larria se l' emporta
à casa de una germana.

Jen. Pero digas, ab ayo
que hi te que fe la esperansa?

Ant Dona, per posà a cubert
l' honor de la seva nubia
si després no hi haqui boda.

Jen No veig l' assumto prou clà.

Ant Perque tu vius a las foscas.

J Per fernando te l' empenyo
de comprometre a la noya
perque fa falta un tercé

que busqui un altre subjecte.
; com vol salvarli l'honor

si s'empenya en comprometal?

Ant. Com que ayo ningú ho sabrà

Jou. Com que tu ets una bestia.

Ant. Gentrudir, si tant ni ho dius

al últim faràs que ho creda.

Jou. A vegam si del euredo
estavem fora cuberta.

Ant. Tu desreguida t'enfadas.

ja, coneix que t'has fet vella.

Escena 12.

Diti un criat.

Crist Penyo.

Ant que hi ha?

Crist Un jove

que ha portat aquesta carta.

Ant. Dona, noy, de qui serà?

Jer Vaja llegir y despatxa.

Escena 13.

Antoni y Gertrudis.

=

Ant.

(Desclouhen la carta)

De n Fernando.

Jer. llegir età.

Ant. Vaig senhora a agasajarla.

“ Etimiat oncle, l' milló

cari l' t'richi a la butpaca
gracià a voste" Oh! segui
com qu'è roch tant papanata
ver si reuse l' meus consells.

Ger. Be, bi calla y acaba.

Ant. "Al murti de cara seva

" he préi un cotxe de plassa,

" de manera que a aquesta hora

" ja estava feta la gracia.

Ger. Y la noya?

Ant. mirant le coute y fullegant

per qui dintre

no hi vé---

Ger. Durro!

Ant. " La Esperanza

y jo us volém

que diu digas?

Jen

Ant: Lo que diu, que soch un ^{essa}
un bertia, un animal!
y m quedo curt.

Jen

Al: quin par!

si sempre tu estich dihent
que sols te falta l'albarda.

llegeiy, potsi li na veney.

Ant

" Reflexioni voste ab calma

si aquet cas li sembla raro

que d'aqui una mitj' hora

vindré jo a incomodarlo.

Adios, oncle, lo seu nebot

que mer l'estima fernando.

Jen. Ho veus burro.

Ant. Es vritat

Un burro roch, ho confesso,

y fins si m pegas, tambè
casi casi que ho mereixo.

Vols que jo t sigui mer franch?

(gentradis done mostra

de inquiet.)

pero veus, del mal al menor--

perquè al fi.. Contesta dona

Jen. fuigme d'aquí, t'aborreixo

Ant. Donam un pessich.

Jen.

Apartat!

Ant.

Donamen un a lo menor

No? donchs me'l donare jo.

Jeu Ay Deu meu, estu! jo in fereipon
Vei donau part al govern,
fis que vinguí l'Esperansa
y si de lo que ha passat
no ni eita enterat D. Gaume
qui es carin avuy mateip-
ja auirè avisa à Santa Ana.

Ant. y tu t creus que'l seu futuro
voldrà carregar ab lo mort?

Je D. Gaume es home de bè
y no's parará ab aixo.

Vaja, home, munta; de presen-

Ant De no eitar veient que in mochi
(Avuy encara que in mati-
si, li sobra la raho.)

Escena 14.

Dª Gertrudis.

Jen Me'n vaig a envia' un recado
al inspectò, y si veig
que fa falta, och capàn
de demanà un regiment.

(ou va)

Escena 15^a

(D. Jaume entrant intranquil)

Jan No hi hà ningú? esperarè
perque avuy las relacions

y compromiſos vull rompre,
puer si arribo à dà la mà
à la mena melindrosa
com tu nà non que in diverten
y corro un bromaro en forma.
Mira 'l cusi! si 'ls cusins
son 'ls qui arnan la familia.
y sino la carta canta.

(trayentse una carta.)

" Senyò Gaume si voste
pena casarse ab la noya
creguim que va equivocat.
jo me la emporto de casa,
perque l'estimo y ni adora
Creuso dirli a voste

169
que jo li he birlat la novia.

Me sembla que la brometa

es un piquet peradota,

pero si m'hiagués carat

feya un pa com per fe sotas.

Escena 16.

Gaume y Gentrudi.

—
Fer. Vostè per aquí, D. Gaume.

Gau. Terim de parla senyora.

Fer. Oh Deu meu, y que esta serio.

Gau. Sempre etich com ni acomoda!

Lo qui es jo ja no supreixo

ni mes sermons ni mes solfas.

Ger. Habent-ne de se'l meu jendre
ni interessa, no ser moça
de la gent, que no hi ha dubte
si de aquest modo lo venhen.
aus viurant de tots nosaltres.

Ysa. No tingui pas pò que rigni!

Ger. Si que viurant!

Ya. No senyora,
perque jo no m casarè.
y aixis evitarho logro.

Ger. Y ara? ja sab lo que diu?

Ya. No ho haig de sabè, senyora,
que's pensa que no ho se tot
sense faltar punt y coma?

Ger. Que sab vortè?

Gau. Que la noya
se n'ha anat ab lo cusi.

Jer. Pero a' vostè que l'importa?

Gau. Mirém que sembla impossible.
Ah! no res, Viva la broma!

Jer. Pero D. Gaume, mediti
que sent vostè una persona
se pari així ab ninyerias,
ab una cosa tant poca.

Ga. Dª Gentrudí, tuch ~~unra~~!

Jer. Pero que no sab que'l mont
ja no s'fica en'questas cosas,
ni ningú n'he fà cap cas
perque es cuenta corrent.

Gau-

Osomba!

Ge son frioleras pelitan

que la societat abona

Da y vortè te' per friolera

la. la - la llengua i embrolla
al senti tal desatino.

Vol donarme à mi per dona

la noya que se n ha anat

ab un jove ab una torre,

sabent que l'amaunt no e' tonto

y qui ella n' es bastant boiya?

Ge D. Gaiume vortè m' insulta.

y aixin que vingui l' meu home.

Ge Repetirè lo qu' he dit

seure treuren ni una coma.

Ge. A qui ve'.

Ja

Donchs me'n alegro.
així acabareu la bromma.

171

Escena 17.

Diti Anton.

=

Jer. Anton?

Ant. Que?

Jer. Mata a D. Jaume.

Ant. Que'l mati, t'has tornat boija?

Jer. Crech que si, mes si voste
de un cop de vara la dobla
fara una cura notable
per lo radical y prompte!

Jer. Anton, no veus que m'insulta?

que li he fet jo a n'aquet home.
No tens anima

Ant.

Si n' tingues

podria aguantarte, dona?

Ger.

Sab que ve D. Guilme a dirte
que renuncia a na la boda
projectada, perquè diu
que ha sapigut que la noya
se n' ha anat ab D. Fernando.

Ant

Y te ratis que li sobra.

Ger

Y tu t' posas de sa part? --

An.

No in modh dell lloch que in pertoca

Ger

Li a di que no l' escanyas
al gran insolent.

Tau.

Senyora,

primè deiparè que in peijm
que supirme tal deihouva.

Ger Si la noya potsi encara --

Ant Si jo in truch la culpa tota.
creyent qu' ella n' era un' altre
li he dat consells...

Ger. Dona bromma

Ger (a Germe de requet)

D. Germe, doblieu 'l dot.

Ger Encare que 'l dobli, dona.

Ger Y li perdono a voste
lo millò ab que la dota.

Ger No, si aquet jo me 'l perdono
nabem renunciat la boda.

Ger me n' vaig.

Ger. Com que, ¿no hi ha
cap arregle?

Ja. No senyora.

que s'creu perquè tindrà edat
que menjo qualsevol cosa?

jo in caravi, in casari..

pero ab una noya jove

que no se in vagi ab curium
ab cotxe fins a las torres.

Escena 18.

Anton Gertrudis.

= (quedant mirantse)

Ger. ¿y donchs que pensar?

Ant. ¿qui jo?

Abat. No se' pas que puch pensar. 173

Jen. Pero la noya.

Abat. Ya! ya!

per pò no penso, per pò.
Si en Fernando ara vingues..

Jen. Ah! si'l veyà l'escanyaba..

Abat. Y jo tant que l'alentaba..

Jen. Ell ve..

Abat. Ah si?.. (cament)

Jen. No dignis res.

Escena 19.

Dití Fernando.

= entre Fernando y ls dos que -

deu mirant se'l y no sabent
qui comensà a parlarli.

Aut. Y teu bñibo, la ossadia
de presentante ara aqui?

Ger. Perque' veus devant de mi
infame, per ma agonía?

Aut. A nu presiri t duré yo.

Ger. A presiri l portareu.

Ger. De, veuran, enrahoñem
perque's pot arreglar

Ger. No!

Aut. No!

Ger. No? entonces abur.

y no in tachi de imprudent,

no soch jo precisamente

qui pert mer ab queix abur.

(nity nity)

174

Ant. Vira aquí!

Jer (Ya i posa en raho!)

Sembla que no gasta alardas
tia, tuinga bonas tardas. —

(pausa)

No troban que fa caló?

Ant. Digas si es que t sembla hora
la noya a i ahont la teus?

Jer Oncle, no surpiri gens
que la tuch aquí a la vora.
Me fet tot quant voste' ha dit
sensa excusa ni tardá.

Voste' m' ha manat copá.

y mirá, jo l' he obelhit.

"Al qu es jove may se humilla,

- Robala - mi ha dit vostè.

Ant. Pero escolta, cap de be

- Robala! - mes no a ma filla.

pero ab tot, per molt que ho sento
no t serveix l'expedient.

puer ni la dona li consent

ni jo tampoch li consento.

Jer. Quan si hagin pensat un poch
me la davant ja ho se bè.

Ant. No, la nego y negare ---

Jer. Donchs aixis tivenho al foc.

(com qui dir be hi parau

mon)

- Perque, la cosa es molt clara!

sabent lo que ha succedit -

ella no trova marit
 ni per un ull de la cara!
 Y si be qui aigó l'humilla
 vorte tindrà que buscar-me,
 y per favor, suplicar-me,
 que in casi ab la seva filla.

Y creguim, hi pendrant part
 tots dos, en aqueita festa!

Aut. (Aquet tinanta m'contestà
 ab las lliçons que li he dat.)

D'aqueixa trama infernal
 l'autor jo he vingut a ser!

Jes Eucava gosas---

Aut. ; Y que?

; Mei no li dono ni un ral

de dot.

Jer La cosa es seria.

Mos darà dot, es correut,

pus quin pare consente

veure un fill a la miseria.

cht Acabarai tout mateix

de parlarne per ma boca?

Jer tuich memoria

cht Y no pas poca!

Jer Per la boca mort 'l peix.

Jer. Quant vas la noya a burca.

Jer Quant estigui regiu, tia

qui avuy hi ha d'habè amnistia

y ella aqui s'presentarà.

cht. Puer ves, lo cor ja m' demana

que perdoni.

Fer.

De veritat?

Mirant-se mutuament

L'obertura y gentitudi dublen

y al ultim s'arrossega de

expatllar gentitudi)

Aut.

Si.

Fer (per ultim truch de cedi.

Fer Esperanza, rochi casat!

Cridant y la Esperanza

mit mitx plorosa y

s'agenolla als peus

de son pare Fernando.

do al costat com un

pllicant.

Escena 20.

Diti Esperanza.

=

Ep. Pare, ja no ho farei més.

Ant. (resolent però sedt)

Atipècat!

Ep. Perdonim, mare!

Ger. Anton! què sabem de fer ara?

Ant. Com que no hi podem fer res...
La boda prompte serà...

Ep. Com més aviat millor.

Ger. Atipí no vol lo nostre amor.

Ger. No perdem lo temps en va.

fen

(agafant a la Esperansa

177

de la me y presentantlo

al publich.)

Crech que no hi haurà un ingrati
si demanas que in perdoniu....

Cont.

(agafant la me de gentitudi

y presentantse)

Ells sols? no vull que ls l' doniu.
Si acà, tots hem treballat.

Font

1887.

